

Atunci când ești supărat ori stresat, ai tendința să te răzbuni pe cei din jur. Deși ei n-au nicio vină pentru starea ta. Ela se gândea la ideea asta în timp ce ieși din camera ei. Îi era puțin rușine de modul în care îl tratase pe Andrei în ultima vreme, așa că mergea tiptil pe coridor, poate nu se întâlnesc.

Intră în lift, apăsă butonul pentru parter și așteptă, cuminte, să se închidă ușile. Privea în gol, gândindu-se la toate lucrurile care i se întâmplaseră în ultimele zile. În ultimul moment, o mână se întinse printre uși, obligându-le să se redeschidă. Apoi apăru Andrei. Părea supărat. O salută grăbit și apăsă din nou pe butonul care îi ducea la parter.

Ela îl privi cum stătea, rezemat cu spatele de unul dintre pereții liftului, și îi păru altfel decât în trecut. Era ceva schimbat la el, nu-și dădea seama ce. Când ieșiră din lift, îl văzu îndepărtându-se rapid spre zona cu fotolii pufoase. Se așeză și începu să fluiera. Iar fluieratul ăla!

Proba de astăzi urmă să aibă loc într-o sală de la parterul hotelului, așa că Ela decise că e vremea să îl lase pe Andrei cu excentricitățile lui și să caute intrarea. Undeva, în mintea ei, rămăsese totuși uimită de felul în care arăta Andrei la intrarea în lift. Parcă era alt om.

- Bună dimineața!, se auzi deodată vocea personajului animat.

Doar că, de data asta, părea că vine dinspre un om în carne și oase, care le făcea cu mâna de lângă ușa sălii în care urma să aibă loc proba. Era înalt, grizonat, cu o barbă bogată, îmbrăcat cu niște pantaloni simpli, închiși la culoare, o vestă de lână și o cămașă albă. Părea un om absolut obișnuit, un bunic iubitor care are mereu în tolbă o poveste de spus nepoților.

- Vă rog să vă apropiați, continuă el. Chiar aici, în dreapta intrării, există trei fotolii confortabile. Vă rog să vă așezați și să luați căștile VR pe care le-am pregătit pentru fiecare dintre voi.

Se apropiară cu toții de fotoliile adânci și luară căștile care îi așteptau. Andrei își fixa ochelarii, la fel și Tudor, așa că Ela îi apucă și ea, gata să pornească jocul. Câteva secunde mai târziu, privea un mare nimic negru, ca și cum în toată clădirea s-ar fi așternut cea mai neagră noapte din lume.

În timpul ăsta, vocea continuă.

- A fost odată ca niciodată, într-un sat mic, o comunitate de oameni care trăiau simplu și liniștit. Fiecare lucra la ce știa mai bine: unii erau fermieri, alții olari, fierari sau pescari. Se ajutau unii pe alții cu talentul pe care îl aveau. Curând, însă, au observat că, uneori, produceau mai multe lucruri decât aveau nevoie. Mai observau și că, uneori, își doreau bucăți de stofă precum acelea pe care le țeseau cei din satul vecin, ori mărgelile frumoase precum cele ale oamenilor din satul de peste deal. Și-au pus, deci, întrebarea: cum puteau schimba lucrurile pe care le făceau, astfel încât toată lumea să fie mulțumită?

A venit cineva cu ideea că schimbul direct e cea mai bună soluție. Dacă un fermier avea nevoie de o țesătură, oferea grâu croitorului în schimbul lor. Și lucrurile au mers bine, o vreme, pentru că oamenii nu erau foarte pretențioși în acele timpuri. Doar că, așa cum vă povesteam în prima zi a

Jocului, uneori, croitorul nu avea nevoie de grâu. Ar fi vrut lapte sau o piele de animal din care cizmarul să-i facă o pereche zdravănă de cizme.

Ce era, deci, de făcut? Ei bine, aici începe adevărata poveste a banilor.

La început, oamenii au folosit obiecte rare sau frumoase ca monede - scoici, pietre prețioase, chiar și metale greu de găsit. Acestea erau valoroase pentru toată lumea, așa că schimbul devenise mai ușor. Fermierul putea acum să ofere croitorului câteva monede de argint pentru țesătură, iar croitorul putea folosi monedele pentru a cumpăra altceva.

Pe măsură ce satele au crescut și au devenit orașe, a apărut o nouă problemă: monedele erau grele și complicat de transportat. Așa că unele afaceri care se numeau "bănci" au început să emită hârtii, numite bancnote, care reprezentau o anumită sumă de bani. Acestea erau mult mai ușoare și mai practice.

Dar, chiar și cu bancnote, oamenii încă trebuiau să poarte mulți bani la ei pentru cumpărături mari. Era greu, iar banii le puteau fi furăți oricând. Plus că, să fim serioși, oricâți bani ai fi putut avea asupra ta, era posibil să ai nevoie de mai mulți. Oamenii s-au gândit, deci, cum ar fi posibil să aibă toți banii la ei, fără să-i poarte, în realitate, în buzunar?

Așa că au inventat cardurile. Un card era mic, ușor de purtat și putea fi folosit pentru a plăti fără a avea fizic banii la tine. Apoi, lucrurile au continuat să se schimbe, pe măsură ce oamenii și-au dat seama că trebuie să aibă mereu cardul asupra lor, că uneori uită să-l ia și așa mai departe.

S-au bucurat, deci, să afle că se inventaseră tehnologii care îți permiteau să plătești cu telefonul, cu ceasul sau chiar cu propria ta față. Și schimbările nu se opreau aici. Aplicații diverse le-au permis oamenilor să folosească banii fără să-i vadă, vreodată, la față. Folosind o aplicație, spre exemplu, le putem trimite prietenilor și rudelor bani, fără să ne întâlnim ori să vorbim. Un simplu click și gata!

După cum vedeți, lucrurile s-au schimbat mult, în timp. Și, odată cu schimbările, oamenii au rezolvat multe probleme. În același timp, însă, au apărut și probleme noi, pe care au trebuit să le rezolve.

Banii, orice ați crede, nu sunt doar un număr. Nu sunt doar cifre care apar pe un ecran și dispar apoi, de câte ori plătim diverse lucruri. Nu. În spatele acestor cifre pe care le vedem, astăzi, pe diverse ecrane, stă muncă, stau dorințe, alegeri și multe altele. De aceea, ori de câte ori veți folosi banii, vă rog să vă gândiți la asta. Merită să-i aruncați pe orice? Ați putea să construiți un buget care să vă ajute să aveți grijă mai mare de banii voștri?

În timp ce vocea continua povestea, concurenții priveau, prin ochelarii lor VR, o lume unde toate personajele prinseseră viață. Vedeau croitorul cum țese pânze minunate, vedeau fermierul care adună recolta, oamenii care mergeau în satul vecin pentru schimburi și peisajele minunate pe care le traversau în drumul lor.

- Acum, spuse vocea, odată ce v-am spus povestea, e vremea pentru proba zilei. Observați, în fața ochilor voștri, 4 jocuri interactive. Fiecare dintre ele e legat de una dintre epocile despre care am vorbit mai devreme: epoca schimburilor, epoca bancnotelor, epoca în care existau

carduri și epoca aplicațiilor inteligente. Alegeți unul dintre jocuri și veți putea folosi acolo toți bănuții care v-au rămas după ziua de ieri. Tudor, pentru că tu ai consumat, deja, toți bănuții, primești de la noi încă 10, dar va trebui, la finalul zilei, să ne înapoiezi cei 10 bănuți plus încă 1 bănuț drept preț al faptului că îți oferim acești bani.

- Și cum pot eu câștiga bănuți în joc? Pot?, întrebă Tudor, răsufând ușurat. Fusese sigur că va pierde Jocul, dar acum speranța renăștea, încet-încet.

- Sigur, poți câștiga bănuți în jocul de astăzi. Iată cum. Fiecare joc este o simulare a uneia dintre epocile de care am vorbit. Veți avea de efectuat tranzacții, de schimbat bunuri și de folosit diferite metode de plată, adaptată la epoca respectivă. Scopul este să vă finalizați proba fără să pierdeți bănuți și, dacă e posibil, chiar să câștigați unii, în plus.

Tudor, din ce în ce mai încrezător, alege epoca schimburilor. Ela se gândi că s-ar potrivi mai bine în epoca bancnotelor, iar Andrei alege epoca aplicațiilor inteligente. Au urmat, apoi, ore bune de joc, momente în care

au trebuit să ia decizii, să construiască strategii și să accepte pierderi diverse.

Andrei se gândi că e neapărată nevoie să câștige, așa că investi o parte din bani în acțiunile marilor companii de tehnologie. Dar, nemulțumit de viteza cu care îi creștea averea, începu să se uite după investiții din ce în ce mai complicate și mai greu de înțeles. Riscă din ce în ce mai mult și, la un moment dat, investi într-o formă de bani virtuali pe care îi promova o vedetă de cinema.

La început, câștigă, așa că se gândi să aducă aici toți bănuții lui, să se asigure că sunt mulți și nu îl poate învinge nimeni. Păstră doar trei bănuți, suficient de mulți încât să nu se simtă vinovat pentru alegerea lui. Doar că, imediat după ce aduse acolo toți banii lui, platforma pe care tranzacționa dispăru, iar banii i se evaporară într-o secundă. Și Andrei rămase, în portofel, cu cei trei bănuți salvați în ultima secundă

Ela, în schimb, trebuia să fie prudentă. Avea 516 de bănuți câștigați până acum, în joc. Poate că alții vor câștiga mai mulți, dar ei nu-i păsa. Se gândi să termine proba cu măcar tot 500 de bănuți în cont, așa că își deschise un stand cu limonadă. Zâmbi, gândindu-se la TOTo și la dorința lui de-a fi pisei adevărat. Vându limonadă și, încet - încet, portofelul ei găzdui din ce în ce mai mult bănuți. Începu să se relaxeze.

Pentru că îi mergea bine, deschise încă un stand de limonadă și vorbi cu cineva să lucreze acolo. Apoi deschise încă unul și încă unul. Nici nu mai știa câți bani are. Apoi, se petrecu un lucru ciudat. Într-o zi, cineva îi spuse că limonada era stricată. Că îi fusese rău de la ea. Din ce în ce mai mulți oameni începură să se plângă de astfel de probleme. Ela află că, în multe dintre standurile de limonadă pe care le avea, apa era luată de la un singur vânzător. Și că vânzătorul avusese, atunci, câteva bidoane de apă cu probleme. În scurtă vreme, Ela se trezi plătind spitalizarea unor oameni care se îmbolnaviseră din cauza limonadei. După un timp, coșmarul se termină. Și, privind în portofel, află că mai avea trei bănuți. Doar trei!

Tudor se gândi să fie fermier. Și chiar se dovedi a fi priceput la asta. Pe măsură ce jocul trecea de la un an la altul, Tudor căpăta pământ din ce în ce mai mult, culegea recolte mai bogate și prospera. Chiar dacă era în epoca schimburilor și, în cazul lui, nu putea câștiga direct bănuți, toată averea pe care o strângea urma să fie schimbată, la finalul probei, în bani, de către organizatori. Pe măsură ce aduna pământ, recolte și turme bogate, Tudor devenea și mai obsedat de apropierea finalului probei. Convins că Andrei și Ela sunt mai bogați ca el, deveni din ce în ce mai nechibzuit. Începu să lucreze nu doar pământul lui, ci și pământul altor oameni din sat. Apoi trecu la satul vecin și tot așa. Averea lui crescuse, dar în același timp îi crescuse și frica de ceilalți doi concurenți.

Într-o zi, un vânt puternic, urmat de ploaie cu grindină, distruse toate culturile lui. Iar Tudor, care folosise tot ce avea ca să cumpere semințe și să lucreze pământul, se trezi că nu mai are nimic. Mai mult, rămase dator

la toți oamenii din satele vecine. Oftă, trist, și înțelese că, pentru el, Jocul se sfârșise.

Convins că nu mai are rost să joace mai departe, Tudor își dădu casca jos și se îndreptă spre lift. În urma lui, bărbatul grizonat privea și nu spunea nimic. Ela și Andrei își dădeau și ei ochelarii jos și priveau spre Tudor, simțindu-i tristețea și frustrarea. Cumva, toți fuseseră lacomi și toți puteau fi eliminați.

Personajul altă dată animat bătu brusc din palme și apoi tuși scurt.

- Bani nu sunt doar o cifră. Nu sunt un joc și nici doar simple bucăți de hârtie, metal, plastic sau conținut digital. Nu. În spatele oricărui bănuț stau multe multe lucruri. Așa cum ați văzut în povestea de la începutul zilei, banii sunt echivalentul schimbului din trecut. Iar schimbul, ei bine, era felul prin care oamenii acelor vremuri își îndeplineau dorințele și reușeau să supraviețuiască.

Am vorbit, de mai multe ori, în timpul etapelor Jocului, despre nevoi și dorințe. Am vorbit despre modul în care le puteți diferenția, modul în care puteți împărți banii pentru a-i păstra și pentru unele și pentru celelalte.

E vremea să vorbim, astăzi, și despre altceva. Unii îi spun altfel, dar eu prefer să îl numesc ”*momentul când nu știi să te mai oprești*”. Și acest sentiment nu apare așa, brusc, în mintea cuiva. Nu. Apare în timp, odată ce persoana respectivă devine din ce în ce mai pricepută la anumite lucruri. Apoi, în cazul unora dintre noi, apare tendința să credem că nu ni

se poate întâmpla nimic. Ne simțim invincibili și imposibil de oprit. În acel moment, uităm să mai fim atenți la toate detaliile care, la început, erau importante.

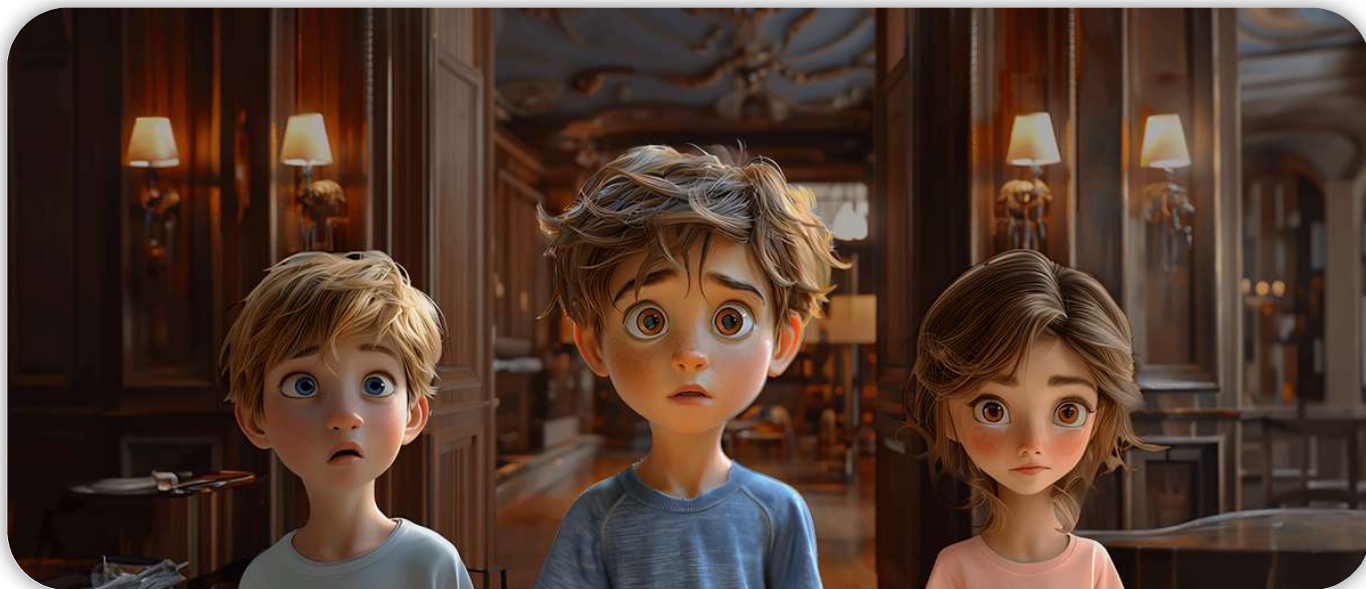
Ela, când ai văzut că îți merge bine, ai uitat să mai verifici toate ingredientele primite de la furnizori. Ai considerat că nu se mai poate întâmpla nimic, din moment ce afacerea ta e mare. Înainte, era important să te asiguri că testezi orice lucru ai folosi pentru limonadă. Apoi, n-ai mai făcut-o pentru că te-ai simțit invincibilă. Atunci ai pierdut. Fără să știi, pierdusei, de fapt, în momentul în care nu te-ai mai ocupat să verifici, iar și iar, calitatea lucrurilor pe care le cumperi sau nu te-ai asigurat că e altcineva care controlează, mereu, ingredientele.

Andrei, tu ai pornit de la investiții pe care le înțelegeai și, apoi, nu te-ai mai gândit la ce învățasei în Jocul nostru. Te-ai gândit doar la bani, fără să mai folosești vreuna din regulile despre care am vorbit. Atunci când ai decis investiția în banii virtuali, când a contat mai mult faptul că erau promovați de acea vedetă de cinema decât detaliile afacerii în care investeai, ai uitat regula cea mai importantă: asigură-te, mereu, că știi unde merg banii tăi. Și în cazul tău, pierdusei deja la momentul în care ai ales investițiile riscante, în locul celor cu care te obișnuisei deja. Când ai vrut să grăbești lucrurile. De la acel moment, nu mai conta. Putea fi afacerea cu bani virtuali sau altă afacere, sigur ai fi găsit ceva în care să-ți irosești banii.

Și, da, sunteți concurenți într-un joc. Asta e bine. Pentru că, dacă ați fi fost în lumea reală, dacă alți oameni ar fi depins de banii aceia pe care îi administrați voi, le-ar fi fost foarte greu. I-ați fi obligat să ia decizii grele, să se împrumute, poatecu cine știe ce costuri, ca să poată supraviețui.

Le-ar fi luat zile, luni și ani grei ca să reușească să își revină. De ce? Pentru că n-ați știut să vă opriți.

Îmi pare rău ca trebuie să spun asta, dar, dacă ar fi fost după mine, ați fi plecat acasă cu toții. Pentru că, astăzi, ați pierdut cu toții, nu doar Tudor.

Acum, era clar că marea finală de mâine îi va pune, față în față, pe Ela și Andrei. Se întoarseră în camere fiecare pe drumul lui, evitând să se întâlnească. Jocul devenea din ce în ce mai greu.

În cameră, Andrei se prăbuși pe jos, alb ca varul. De abia respira. Adormi acolo, cuprins de spasmele unor dureri cumplite de măsele. La ușa lui, un cățel robot zgâria ușor, așteptând să-i deschidă cineva.

Câțiva metri mai încolo, în camera ei, Ela găsi un bilet nou, dar îl ignoră. Se simțea groaznic, dar se săturase de bilete. Era clar că voiau să o facă să renunțe și poate că, până acum câteva ore, ar fi avut șanse. După tot ce se întâmplase în ultima probă, însă, îi fu clar că n-o să renunțe

niciodată. A îndurat atâtea pentru Biblioteca ei, mai putea îndura puțin. Nu se va mai opri până când nu câștigă.

Se așeză în pat, închise ochii și așteptă să adoarmă. Apoi, în starea aceea dintre vis și realitate, un gând o trezi brusc. Dar dacă biletul îi spune ceva important de acasă? Oftă, se dădu jos din pat și apucă biletul de parcă aștepta să o frigă cu hârtia lui. Îl desfăcu încet, îl privi, apoi lumea ei se întoarse iar cu susul în jos.

“Andrei trebuie să meargă la doctor. Urgent!”. Semnat B.

Fata aruncă biletul și izbucni în lacrimi.

